

обращает внимание на несоответствие отечественного подхода понимания различительной способности подходам Европейского Союза и юрисдикционных органов его государств-членов. Предложено различительную способность торговой марки, исходя из природы этого объекта интеллектуальной собственности, разделять на абстрактную или конкретную. Абстрактная различительная способность – это пригодность заявленной для регистрации торговой марки именно как обозначения (знака, символа) отличаться и восприниматься любыми лицами, отвечая при этом требованиям однозначности (способности восприниматься и запоминаться в сознании неопределенного круга лиц через единый акт познания) и самодостаточности (быть функционально независимой от товара). Конкретная различительная способность – это свойство торговой марки отличаться уже в составе корпуса (обозначение и обозначенный им конкретный товар, услуга) и восприниматься заинтересованными этим товаром (услугой) лицами (рядовыми потребителями).

**Ключевые слова:** торговая марка, рядовой потребитель, абстрактная различительная способность, конкретная различительная способность.

**Savych S. Trade Mark's Distinctiveness: the Issue of the Definition.** The article deals with the concept of trademark's distinctiveness, which refers to determining properties of this object of intellectual property. The author draws attention to the discrepancy between domestic understanding of the distinctive character of trade mark and approaches of the European Union. Based on the nature of trademark it has been proposed to divide the distinctiveness ability of this object of intellectual property into abstract and specific. Abstract distinctiveness has declared as suitability of the trade mark namely as sign (symbol) differ and perceived by anyone and satisfy the requirements of uniqueness (the ability to perceive and remember in the minds of unspecified persons through a single act of cognition) and self-sufficiency (be functionally independent from the goods). The specific distinctiveness is ability of trade mark to differ in the composition of the body (designation and designated by it a particular product (service) and perceived by concerned these goods (services) persons (average consumers).

**Key words:** trade mark, the average consumer, abstract distinctiveness, the specific distinctiveness.

УДК 347.44

*3. Самчук-Колодяжна*

### **Питання договору поставки в цивільному праві**

Найдоцільнішою правовою формою регулювання майнових відносин суб'єктів підприємництва із ритмічного постачання сировини, матеріалів, комплектуючих виробів, енергоресурсів є договір поставки, який за юридичною природою є складною і, водночас, ефективною формою, в яку можуть перетворюватись майнові правовідносини і яка є найменш врегульована чинним цивільною законодавством. Застосування до цього договору положень, що врегульовують договір купівлі-продажу є недостатнім, а в окремих випадках неприйнятним. Потребують законодавчого закріплення положення щодо врегулювання договору поставки, зокрема, його предмету, статусу, сторін, порядку укладення, умов виконання та відповідальності за порушення умов договору.

**Ключові слова:** договір, поставка, продукція, товари, цивільно-правовий, санкції, особливі умови поставки.

**Постановка наукової проблеми та її значення.** Договір, як універсальний саморегулятор суспільства, як унікальний правовий засіб опосередкування суспільних відносин поширений в усіх сферах суспільних відносин.

В усіх галузях народного господарства саме за допомогою договірної форми численні суб'єкти та учасники економічних відносин упорядковують свої взаємини.

Так у виробничій сфері застосовуються різні форми договірних відносин, серед яких договір поставки з ритмічного та безперебійного постачання продукції виробничо-технічного призначення та товарів народного споживання є найбільш поширеним.

Необхідно відмітити, що в науковій літературі цей договір визначається як господарський. На це наголошується і в ст. 264 Господарського кодексу України (надалі ГК) [2].

Незважаючи на різноманітні підходи науковців щодо приналежності цього правового інституту до певної галузі права, автор підтримує традиційну думку основної маси науковців про цивільно-правову природу договору поставки, який найбільш повно віддзеркалює особливості товарного обігу в державі та створення валового продукту, що становить основу добробуту будь-якого суспільства [3, с.188].

Проте, належного законодавчого закріплення цей договір не отримав ні в цивільному, ні в господарському законодавстві. Більше того, в чинному Цивільному кодексі України (надалі ЦК) цей договір регламентується однією статтею (ст. 712) та віднесений до одного з видів договору купівлі-продажу.

**Метою** дослідження є з'ясування сутності особливостей договору поставки, проблем його правового регулювання та внесення пропозицій щодо його вдосконалення нормами цивільного законодавства.

Необхідно відмітити, що в науковій літературі останнім часом відсутні, як комплексні, так і фрагментальні дослідження цього важливого договору, належне виконання якого може забезпечити подальший економічний розвиток країни та конкурентоздатність вітчизняної продукції і товарів на світовому ринку.

**Виклад основного матеріалу.** Предметом нашого розгляду є загальна характеристика такої специфічної договірної форми, як договір поставки продукції виробничо-технічного призначення, що використовується винятково у виробничій сфері та товарів народного споживання і який впродовж десятиріч є найменш врегульованим національним законодавством. Наше дослідження, зокрема, стосується предмету поставки, статусу сторін, умов договору та їх обмежень.

Безперечно, поставка, як форма реалізації продукції та товарів за юридичною сутністю походить з купівлі-продажу, разом з тим є одним з найбільш поширених видів господарської діяльності. Законодавець (ст. 712 ЦК України) [1] пропонує, в зв'язку з цим, застосовувати до договорів поставки загальні положення про договір купівлі-продажу, вказуючи на те, що законом можуть бути передбачені особливості регулювання укладення та виконання договорів поставки. Проте, на сьогодні такі закони не прийняті, крім законів про поставку продукції та товарів для державних потреб.

Необхідно відмітити, що договір поставки продукції виробничо-технічного призначення та товарів народного споживання, який укладається в господарській діяльності більш повно врегульований Господарським кодексом України, проте, його особливі умови, які відмежовують його від договору купівлі-продажу теж врегульовані недостатньо. При цьому, в ч. 2 ст. 264 ГК України вказано, що законодавством можуть бути передбачені особливості поставки окремих видів продукції, а також особливий порядок здійснення поставки продукції для пріоритетних державних потреб, а ст. 271 цього кодексу однозначно зазначає, що Кабінет Міністрів України затверджує положення про поставку продукції ВТП та Особливі умови поставки окремих видів товарів, які досі не прийняті. Такі проблеми правового регулювання договору поставки негативно впливають на виробництво продукції, товарів народного споживання та їх доступність для споживачів.

Поняття та загальні положення щодо порядку укладання та виконання договору поставки визначено в § 3 гл. 54 ЦК України[1], § 1 гл. 30 ГК України[2]. Проте, вже ч. 2 ст. 264 ГК акцентує увагу на можливості встановлення спеціальними актами особливостей поставки окремих видів продукції виробничо-технічного призначення або виробів народного споживання, а також особливого порядку здійснення поставки продукції для державних потреб, яка окрім загальних положень з питань поставок, врегульовувалась законами України від 22 грудня 1995 р. «Про поставки продукції для державних потреб» (втратив чинність 20.04.2014 р.), від 22 лютого 2000 р. «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» (втратив чинність 02.04.2008 р.), а також «Порядком формування та розміщення державних замовлень на поставку продукції для державних потреб і контролю за їх виконанням», затв. постановою Кабінету Міністрів України від 29 лютого 1996 р. (в редакції постанови від 07 травня 2013 р.) [3, с. 189].

Сутність договору поставки закріплена у ст. 713 Цивільного кодексу України, згідно з ч. 1 якої «за договором поставки продавець (постачальник), який здійснює підприємницьку діяльність, зобов'язується передати у встановлений строк (строки) товар у власність покупця для використання його у підприємницькій діяльності або в інших цілях, не пов'язаних з особистим, сімейним, домашнім або іншим подібним використанням, а покупець зобов'язується прийняти товар і сплатити за нього певну грошову суму» [1].

Згідно зі ст. 265 ГК України, «за договором поставки одна сторона – постачальник зобов'язується передати (поставити) у зумовлені строки (строк) другій стороні – покупцеві товар

(товари), а покупець зобов'язується прийняти вказаний товар (товари) і сплатити за нього певну грошову суму». При цьому, як зазначено в ГК України, сторонами договору поставки можуть бути лише суб'єкти господарювання[3]. В окремих випадках покупцями можуть виступати органи державної виконавчої влади та місцевого самоврядування при поставці продукції і товарів для державних потреб. [2].

ЦК України таких обмежень не встановлює. Покупцями можуть бути будь-які учасники цивільних правовідносин.

Щодо *предмету договору поставки*. Відповідно до ст. 180 ГК України, при укладенні господарського договору сторони зобов'язані в будь-якому випадку погодити предмет (найменування, включаючи номенклатуру й асортимент, кількість і вимоги до якості товару), ціну та строк дії договору (час, упродовж якого існують зобов'язання сторін, що виникли на підставі договору). Предметом, визначеним ст. 266 ГК України, є лише стандартизований товар та продукція з чітко визначеним співвідношенням (асортимент, сортамент, номенклатура).

Предмет поставки за цивільним законодавством не передбачає таких обмежень. Предметом договору поставки може бути товар, який є у продавця на момент укладення договору або буде створений (придбаний, набутий) продавцем у майбутньому (ст. 656 ЦК України), причому це може бути товар, визначений як родовими, так і індивідуальними ознаками.

Загальна кількість товару за асортиментом, сортаментом, номенклатурою визначається у спеціальному документі – специфікації за згодою сторін (ст. 266 ГК України), а відповідно до ст. 669 ЦК України вона може бути погоджена і шляхом встановлення в договорі. Якість товару має бути засвідчена належним товаросупровідним документом і має відповідати умовам договору, вимогам щодо якості, передбаченим стандартам, технічним умовам, іншій технічній документації та законодавству, а в разі погодження сторонами зразку чи опису – відповідно, зразку чи опису (ст. 673 ЦК України, ст. 268 ГК України).

Стаття 266 ГК України уточнює, що предметом поставки є визначені родовими ознаками продукція, вироби з найменуванням, зазначеним у стандартах, технічних умовах, документації до зразків (еталонів), прейскурантах чи товарознавчих довідниках. Предметом поставки можуть бути також продукція, вироби, визначені індивідуальними ознаками.

Визначення поняття «продукція» містилося в Законі України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти», за ст. 1 якого до неї належить продукція будь-якого виду та призначення, у тому числі сировина, вироби, устаткування, технології, предмети у твердому, рідкому, газоподібному стані, включаючи електроенергію, а також послуги, пов'язані з поставкою товарів, якщо їх вартість не перевищує вартості самих товарів [3, с. 191].

На відміну від договору купівлі-продажу, предметом поставки є товар, призначений для ведення підприємницької діяльності чи іншої діяльності, яка не пов'язана з особистим споживанням. Відповідно до своєї природи предметом поставки не можуть бути цінні папери (хоча ч. 2 ст. 5 Закону України від 10 грудня 1997 р. «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» передбачалась така можливість (втратив чинність 11.04.2014р.)), грошові кошти та майнові права [3, с. 190]. Згідно зі ст. 712 ЦК України відповідна продукція передається «у власність». Проте зважаючи на те, що в господарській діяльності майно може набуватися державними або комунальними підприємствами, зокрема, за договорами поставки, воно може передаватися їм не у власність, а у господарське відання або оперативне управління, у зв'язку з чим ГК України не вказує на якому праві передається майно покупцеві.

Необхідно відмітити, що в наукових дослідженнях звертається увага на те, що ГК України обмежує сферу застосування договору поставки [3, с. 192].

Визначення договору поставки в ст. 712 ЦК України є значно ширшим за визначення, яке наводиться у ст. 265 ГК України. Проте, не можна не погодитися з тим, що найбільш повно законодавчо врегульовано договір поставки ГК України, хоча він встановлює обмеження відносно предмета, сторін, умов поставки. ЦК України таких обмежень не передбачає і вказує на те, що до цього договору застосовуються загальні положення про купівлю-продаж, якщо інше не встановлено договором, або законом (ч. 2 ст. 712 ЦК).

Складність розмежування цих двох споріднених договорів пов'язана із відмінними положеннями в Господарському та Цивільному кодексах щодо цих договорів.

По-перше, відповідно до Цивільного кодексу України договір поставки є різновидом договору купівлі-продажу, оскільки положення про нього включені до глави 54 «Купівля-продаж».

В ЦК відсутні обмеження щодо суб'єктного складу цього договору (будь-які фізичні та/або юридичні особи з необхідним обсягом правосуб'єктності), тоді як, згідно з ч. 3 ст. 265 ГК України,

сторонами договору поставки можуть бути лише суб'єкти господарювання. Укладення суб'єктом господарювання договору на реалізацію його продукції (товарів) негосподарюючим суб'єктам відповідно до ч. 6 ст. 265 ГК України свідчить про укладення договору купівлі-продажу, а не поставки (навіть за наявності інших ознак, характерних для цього договору).

Господарським кодексом сфера застосування договору поставки обмежена сферою господарювання, а відповідно до Цивільного кодексу обмеження менш значні (договір поставки може укладатися у підприємницькій діяльності, а також може використовуватися в інших цілях, не пов'язаних з особистим, сімейним, домашнім або іншим подібним використанням - ч. 1 ст. 712 ЦК України). Відтак Цивільний кодекс не містить заборон застосування договору поставки у відносинах між виробником чи торговельною організацією щодо матеріально-технічного забезпечення статутної (основної) діяльності установ та закладів культури, охорони здоров'я, благодійних, релігійних та інших організацій.

Договір поставки має *кваліфікуючі ознаки*, що дозволяють відрізнити його від інших видів договорів цієї групи:

- суб'єктний склад договору поставки. Відповідно до ГК (ч. 3 ст. 265) постачальниками та покупцями можуть бути лише суб'єкти господарської діяльності (як господарські організації, так і індивідуальні підприємці); згідно із ЦК (ч. 1 ст. 712) встановлюється лише вимога до постачальника, який має бути суб'єктом підприємницької діяльності;
- цільова спрямованість договору поставки не пов'язана з особистим, домашнім або іншим подібним споживанням; мета договору – забезпечення господарських потреб учасників господарських відносин (для виробників продукції та суб'єктів торговельної діяльності - щодо реалізації товарів/продукції, для покупців – щодо матеріально-технічного забезпечення своєї основної/статутної діяльності);
- об'єктом договору поставки є продукція виробничого призначення (сировина, матеріали тощо), або товари народного споживання.

*Порядок і способи укладання, зміни та розірвання договору поставки.* Традиційний або загальний порядок укладання договору поставки, встановлений ст. 181 ГК України.

*Форма договору поставки.* Договори поставки (як й інші господарські договори) укладаються и письмовій формі; повній - шляхом підписання єдиного документа чи скороченій - шляхом обміну листами, телеграмами, телетайпограмами, телефонограмами, радіограмами чи шляхом прийняття постачальником замовлення покупця до виконання.

ЦК України не передбачає ні порядку укладення договору поставки, ні його форми, відсилаючи до гл. 53 ЦК України «Укладення, зміна та розірвання договору».

*Зміст договору поставки* складають його умови: включені до договору як за погодженням сторін, так і на підставі вимог закону (прикладом можуть слугувати стандарти, технічні умови, яким мають відповідати якісні характеристики товарів/продукції, що поставляється).

Відповідно до ГК України зміст договору поставки повинен містити положення про:

- предмет договору, показники щодо його кількості та асортименту (ст. 266 ГК);
- строки і порядок поставки (ст. 267 ГК).

Строк договору поставки (зазвичай - один рік або наінший строк) визначається угодою сторін. Якщо в договорі строк його дії невизначений, він вважається укладеним на один рік. Крім загального строку (строку дії договору) в договорі, що передбачає поставку товарів окремими партіями, визначаються проміжні строки виконання. У такому разі мають враховуватися вимоги ч. 4 ст. 267, відповідно до якої строком (періодом) поставки продукції виробничо-технічного призначення є, як правило, квартал, а виробів народного споживання, як правило, місяць. Сторони можуть погодити в договорі також графік поставки (місяць, декада, доба тощо).

Цивільний кодекс не передбачає істотних умов договору поставки. Проте, аналізуючи положення гл. 54 ЦК України «Купівля-продаж» такими є предмет з його кількісними (ст.ст. 669-672, 683-684) та якісними характеристиками (ст.ст. 673-678, 682, 684), а також ціна (ст.ст. 691, 695).

*Відповідальність за невиконання (неналежне виконання) договору поставки* настає у формі:

- відшкодування збитків (універсальна форма відповідальності, що застосовується навіть за відсутності в договорі згадки про неї - на підставі відповідних положень Цивільного та Господарського кодексів). За загальним правилом збитки підлягають відшкодуванню в повному розмірі, якщо інше не встановлено законом, як це передбачено в ЦК України. Проте, згідно ГК України розмір збитків, що підлягають відшкодуванню, може заздалегідь бути визначений за згодою сторін у твердій сумі (ч. 5 ст. 225 ГК України) або у вигляді відсоткових ставок, залежно від обсягу невиконання зобов'язання чи строків порушення зобов'язання сторонами (ч. 5 ст. 225 ГК);

- сплати штрафних санкцій (неустойки): зазвичай застосовується залікова неустойка, якщо інше не передбачено законом або договором. Застосування неустойки, її вид, розмір, форма (власне неустойка, пеня, штраф) передбачається законом (ЦК України в разі несвоєчасного усунення недоліків товару чи його заміни (ст. 709), ГК України щодо типових і найбільш серйозних порушень) і договором (ЦК України за погодженням сторін). Так. ч. 2 ст. 231 ГК передбачено сплату неустойки (штрафних санкцій) за державними контрактами у формі штрафу за порушення умов зобов'язання щодо якості (комплектності) товарів – у розмірі 20 % вартості неякісних (некомплектних) товарів, а також сплату пені за порушення строків виконання зобов'язання – у розмірі 0,1% вартості товарів, з яких допущено прострочення виконання, а за прострочення понад 30 днів додатково стягується штраф у розмірі 7% вказаної вартості;

- оперативно-господарські санкції передбачаються лише в ГК України у вигляді: відмови покупця від прийняття і оплати поставлених товарів у разі поставки товарів неякісних (ст. 268 ГК) чи некомплектних (ст. 270 ГК); дострокового розірвання договору поставки та ін.

ЦК України не передбачає застосування оперативних санкцій, хоча сторонам надається право на відмову від договору купівлі-продажу та його розірвання.

**Висновки.** Попередній виклад цілком підтверджує, що договір поставки за юридичною природою є складною формою, так як він регулює товарно-грошові, майнові і навіть організаційні відносини у сфері виробництва. Використання саме такої договірної форми виробництва й реалізації продукції та товарів дозволяє відносити договір поставки до спеціалізованого правового інституту цивільного права, адже за допомогою цих договорів упорядковуються відносини, пов'язані саме з виробництвом як продукції виробничо-технічного призначення, так і товарів народного споживання. Проте, договір поставки не отримав належного закріплення в ЦК України. Особливості цього договору викладені в ч. 1 ст. 712 ЦК України, яка потребує значного доповнення.

Застосування до цього договору положень, що врегульовують договір купівлі-продажу є недостатнім, а в окремих випадках неприйнятним. Договір купівлі-продажу передбачає реалізацію товару, що є завершеним продуктом виробничої, господарської чи іншої діяльності. Об'єктом поставки є матеріалізований результат виробничого чи організаційного процесу. Саме тому, потребують законодавчого закріплення положення ЦК України щодо врегулювання договору поставки, зокрема, його предмету, статусу, сторін, порядку укладення, умов виконання та відповідальності за порушення умов договору.

Варто також прийняти спеціальний закон чи затвердити у встановленому порядку Положення про поставку продукції виробничо-технічного призначення та товарів народного споживання, як зазначає ч. 3 ст. 712 ЦК України та ст. 271 ГК України.

#### *Джерела та література*

1. Цивільний Кодекс України // ВВР України. – 2004. – № 40-44. – Ст. 356.
2. Господарський кодекс України // ВВРУ України. – 2004. – № 18. – Ст. 144.
3. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар; за заг. ред. Я. М. Шевченко / Я. М. Шевченко, Ю. В. Білоусов, О. В. Дзера та ін. – Ч. 2. – К.: Ін Юре, 2004. – 896 с.

**Самчук-Колодяжная 3. Вопросы договора поставки в гражданском праве.** Наиболее приемлемой правовой формой регулирования имущественных взаимоотношений субъектов предпринимательства в отношении ритмической поставки сырья, материалов, комплектующих изделий является договор поставки, который по своей юридической природе есть сложной и эффективной формой, в которой могут осуществляться имущественные правоотношения и условия которой наименее урегулированы действующим гражданским законодательством. Гражданский кодекс Украины, определяя договор поставки как подвид договора купли-продажи, предусматривает применение положений, регулирующих договор купли-продажи, к договору поставки, отмечая при этом, что законом могут определяться особенности регулирования таких договоров. Необходимо отметить, что договор поставки продукции производственно-технического назначения и товаров народного потребления, который заключается в хозяйственной деятельности, урегулирован более полно Хозяйственным кодексом Украины, однако его особые условия, которые отграничивают его от договора купли-продажи, урегулированы недостаточно. При этом нормами Хозяйственного кодекса Украины предусматривается, что законодательством могут устанавливаться особенности и порядок поставки продукции, товаров и возлагается на Кабинет Министров Украины утверждение Положения о поставке продукции ПТН и Особенных условий поставки отдельных видов товаров.

Такие проблемы правового регулирования договора поставки неблагоприятно влияют как на производство продукции и товаров, так и на преодоление кризисных процессов в экономике страны.

**Ключевые слова:** договор, поставка, товар, продукция, гражданско-правовой, санкции, особые условия поставки.

**Samchuk-Kolodyazhna Z. Issues of the Delivery Agreement in Civil Law.** The most appropriate legal form of regulation of property relations of businesses in relation to the rhythmic delivery of raw materials, spare parts supply is supply contract which because of its legal nature is a complex and effective form, can be converted into property relations and the terms of which the least regulated by the civil law. Civil Code of Ukraine, determining the supply contract as a subspecies of the sales contract, provides the application of the provisions governing the sale and purchase agreement for the supply contract, noting that the by the law the features of the regulation of such contracts can be defined. It should be noted that the supply contract products for industrial purpose and consumer goods, which is in the economic activity, is regulated by the Commercial Code of Ukraine, but its special conditions that delimit it from the sales contract are not settled enough. At the same time, rules of CC stipulates that the legislation can be installed especially and order delivery of products, goods and oblige the Cabinet of Ministers approval of the supply of products and especially the STP conditions of supply of certain goods. Such problems of legal regulation of a contract to supply adversely affect both production and goods, and to overcome the crisis in the country's economy.

**Key words:** contract, delivery, products, goods, civil law, penalties, special conditions of delivery.

УДК 349.42

*A. Duchnewycz*

### **Wpływ norm Porozumienia w sprawie rolnictwa na bezpieczeństwo żywnościowe krajów członkowskich WTO**

W artykule zrobione teoretyczne badania efektu stosować postanowienia Porozumienia w sprawie Rolnictwa w sprawie bezpieczeństwa żywnościowego krajów członkowskich Światowej Organizacji Handlu i miejsce handlu międzynarodowego i form regulacji w prawie międzynarodowym. Autor studiował regulacje międzynarodowe, rolę i znaczenie handlu międzynarodowego dla współczesnych stosunków międzynarodowych, form regulacji. Powstaje następująca sytuacja wymagająca regulacji prawnej. Dlatego współczesna koncepcja globalnej gospodarki rynkowej realizowana przez normy WTO, kiedy produkcja jakiegokolwiek produktu w określonym kraju jest rozpatrywana nie z punktu widzenia jego konieczności na rynku krajowym, a z punktu widzenia celowości jego produkcji wskutek międzynarodowego podziału pracy i możliwości konkurencyjnych, nie zapewnia całkowitego bezpieczeństwa żywnościowego państwa.

**Słowa kluczowe:** WTO, Trade, GATT / WTO, państwa członkowskie WTO, dostęp do rynku.

**Ogólne określenie problemu i jego związek z naukowymi zadaniami praktycznymi.** Wejście do WTO sprzyjało powstaniu aspektów problemowych dotyczących adaptacji ustawodawstw narodowych do norm i przepisów WTO, konkurencyjności produkcji rolnictwa, powodując konieczność badania podjętej problematyki i określenie kierunków pokonania problemów powstałych przed państwami członkowskimi WTO.

**Aktualność badania** jest uzasadniona brakiem pełnego opisu tematu – dotychczas faktycznie nie ma żadnej fundamentalnej pracy dotyczącej wpływu norm WTO na bezpieczeństwo żywnościowe krajów członkowskich tej organizacji.

**Analiza ostatnich badań i publikacji, w których podjęto analizę niniejszego zagadnienia.** Analizę naukową zagadnień polityki agrarnej i regulacji prawnej stosunków społecznych w zakresie rolnictwa prowadzi wielu krajowych badaczy. Wśród nich należy wymienić W. Nosika [1], W. Semczyka [2], A. Statiwkę [3], O. Pohribnego [4] i in. Prace tych autorów stanowiły podstawę kolejnych badań w tej dziedzinie.

**Celem artykułu** jest ukazanie istniejących problemów związanych z regulacją prawną bezpieczeństwa żywnościowego krajów członkowskich WTO, opracowanie propozycji jego doskonalenia.

**Przedstawienie podstawowych tez.** Współczesny świat dawno już zrezygnował z całkowicie